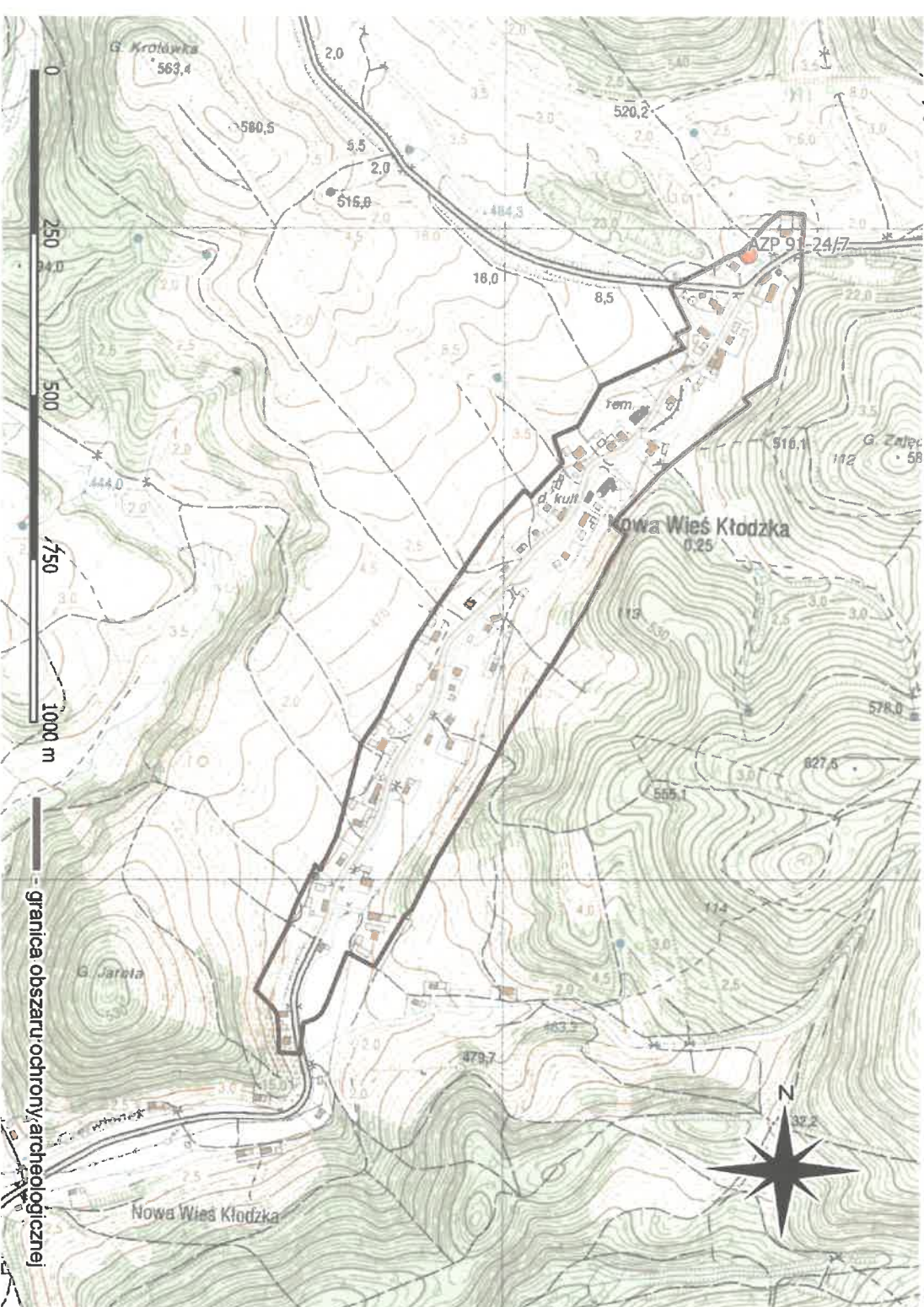

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
Obszar obserwacji archeologicznej nowożytnego siedliska wsi o genezie średniowiecznej	pol. XIV w.	NOWA WIEŚ KŁODZKA

9. Materiały graficzne

+ załącznik w skali 1:5000

4. Adres (ulica, nr posesyj).	5. Przynależność administracyjna
Obszar wsi	województwo DOLNOŚLĄSKIE
	powiat KŁODZKI
	Gmina NOWA RUDA
	6. Współrzędne geograficzne
	N: 50°33'47.80" E: 16°36'44.13"
	7. Użytkowanie obecne.
	mieszkalne rolne usługowe
8. Stan zachowania.	4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie.

Nazwy: Waltersdorf superior versus, Waltervilla superior versus, Walthersdorf, Walthersdorf nova, Newdorf, Neudorf

Historia: Dokładny czas powstania nie jest znany, zapewne sięga 1 poł. XIV w. W źródłach mylona często z pobliskimi Czerwieńczycami (Walten villa, Waltersdorf). Traktowana też jako najwyższa ich część. Wyraźne rozdzielanie wsi nastąpiło w XVI/XVII w. Wzmiankowana w 1341 r. jako część dóbr Nicolausa von Pannwitz. 1368 powstaje wolne dziedziczne sędziostwo. Uboga osada rozwijała się powoli i dodatkowo zubożała w wyniku wojny 30-10 letniej. W 1699 r. wzniesiono kaplicę. W XVIII w. powstał tu kamieniołom wapienia oraz 2 wapienniki, a także przysiółek Hayn (obecnie nie istniejący). W 1765 r. składała się z 2 części: królewskiej z 11 knieciarni, 4 zagrodnikami i 62 chałupnikami oraz wolnego sędziostwa z 1 knieciem. W 1782 r. były już 3 części: królewska, sędziowska (z folwarkiem Hain) oraz należąca do hr. von Magnisa (zwana Wüstung). W 1789 r. zbudowano kościół, w 1793 szkołę. W 1840 r. wieś miała 4 części i w sumie 131 budynków, w tym kościół, szkoła, młynny wodny, browar, gorzelnia, gospoda, 6 pleców wapienniczych, działalo 20 warsztatów tkających bawełnę, 10 innych rzemieślników i 14 handlarzy. Znaczenie dla rozwoju miało położenie na drodze między twierdzami kłodzką i srebrnogórką, mającą też znaczenie turystyczne. W 1906 r. poprowadzono tędy część toru kolejki sowiogórskiej. W północnej części wsi znajduje się sztolnia kopalni srebra stanowisko AZP 91-24/7.

Istniejące zagrożenia: inwestycje wymagające prac ziemnych, rozwijająca się zabudowa jednorodzinna.

Postulaty konserwatorskie:

Przed uzyskaniem pozwolenia na budowę zamierzenia inwestycyjne należy uzgodnić z WKZ. Podczas prac ziemnych obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych po uzyskaniu decyzji WKZ.

Źródła:

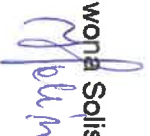
- Słownik geografii turystycznej Sudetów, t. 11, Góry Sowie, Wzgórza Włodzickie, M. Staff [red.], Wrocław 1995 (2015), wydawnictwo I-Bis;
- Gmina Nowa Ruda pow. Kłodzki studium środowiska kulturowego, praca zbiorowa, ROBIDZ, Wrocław 2005,
- Wedekind Eduard Ludwig, Geschichte der Grafschaft Glatz: Chronik der Städte, Flecken, Dörfer, Kolonien, Schlösser etc., Neurode, F. W. Fischer, 1857,
- Volkmar F., Hohns W., Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz 1-5, Habelschwerdt 1883–1891,
- Archeologiczne Zdjęcie Polski, karty KEZA, gm. Nowa Ruda, DWUOZ del. w Walbrzychu.
- Meißischblatt 1:25000, arkusz 5465 (3189) Neurode, 1883 r., 1937 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

listopad 2020r.

Iwona Solisz

Damian Chamski

Maciej Krzywka

